

Een warme plek om op te groeien

*De thuisstreek
van Tom De Cock*

MAG.

#99
WINTER 2024

VLAAMS-BRABANT

Koersen met kampioenen

Als Remco, Thibau, Jasper, Sven en Eddy

Wat als de juf je niet begrijpt?

Taalexperits op de basisschool

De provinciedomeinen in de winter

Is het stilste seizoen ook het mooiste?

**VLAAMS-
BRABANT**

de provincie, jouw streekmotor

30

Streekproduct in de kijker

Bubbels uit Vlaams-Brabant

9

13

24

15

6

Van boer tot bord

Een lokale voedselstrategie voor Vlaams-Brabant

VLAAMS-BRABANT

Een nieuw jaar vol met goede voornemens en uitdagingen.

Bij aanvang van 2024 wens ik alle inwoners van Vlaams-Brabant van harte een gezond en gelukkig jaar. Hopelijk heeft u kunnen genieten van gezellige feestdagen omringd door vrienden en familie.

Bij aanvang van het nieuwe jaar is het een gewoonte om goede voornemens te maken. In deze editie van de MAG zal u hiervoor heel wat inspiratie kunnen opdoen. Als u in het komende jaar onze mooie natuur wil verkennen, bieden de Winterse Wandelingen in het Hageland, maar zeker ook onze Brabantse Wouden die onlangs als Nationaal Park werd erkend, fantastische opportuniteiten. Maar u kan ook lezen hoe innovatief Vlaams-Brabant is op vlak van voeding. We hebben het dan over precisiefermentatie, akkerdelen, en de specifiek lokale teelten zoals de Tiense suiker en ons grondwitloof. Hierbij wordt ook nagegaan hoe gezond het eten op ons bord wel is.

Op wereldvlak hoop ik vooral dat 2024 meer vreedzaam zal zijn dan het afgelopen jaar, en dat de boodschap van 'vrede, vrijheid en verdraagzaamheid' wat meer wordt gekoesterd. In eigen land wordt het op politiek vlak een belangrijk jaar met verkiezingen op de verschillende beleidsniveaus in het vooruitzicht. Dat mag wat mij betreft gepaard gaan met stevige debatten, want dat is nog altijd het beste signaal dat een democratie gezond is. Maar wel steeds met het nodige respect voor elkaar, en met als oprecht uitgangspunt onze maatschappij zo welvarend, leefbaar en aangenaam mogelijk te maken.

Jan Spooren
Provinciegouverneur

- 4 Vlms-Brbnt kort
- 6 Van boer tot bord
- 9 Koersen met kampioenen
- 12 Welkom in het Nationaal Park Brabantse Wouden
- 13 Taalexperts op de basisschool
- 15 De Rockweidewandeling met Tom De Cock
- 18 Zoom in
- 20 Geen winterslaap voor onze domeinen
- 22 Kalender
- 24 Medewerkers in de kijker
- 27 Afstromend water in Huldenberg
- 29 Vraag van de lezer
- 30 Streekproduct in de kijker
- 31 Favoriet plekje

REALISATIE Bridgeneers | **FOTOGRAFIE** Agentschap Natuur en Bos (p 12), Cliff Lucas (p 5 bier), David Stockman (p 9, 10), Lander Loeckx (p 4, 11, 20, 21, 22, 23 Huizingen, 29, 30), Marco Mertens (p 1, 15, 17 Tom De Cock, p 23 Trekpaard), Peter Maris (p 5 peilmeter, 27, 28), Wim Knapen (p 13, 14, 24, 25, 26), Nadia Gijsemans (p 5 Beeld openbaar groen), Ine Peers (p 31), Kristel Van Look (p 32) | **VU** Provincie Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven, | **REDACTIEADRES** Provincie Vlaams-Brabant, communicatiedienst, Provincieplein 1, 3010 Leuven **CONTACT** ☎ 016 26 70 00 @ info@vlaamsbrabant.be 🌐 www.vlaamsbrabant.be 📺 facebook.com/VlaamsBrabant 📧 @vlaamsbrabant | De gegevens worden verwerkt conform de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming van 24 mei 2016 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Voor vragen mail @ persoonsgegevens@vlaamsbrabant.be

KORT

Hoe zie jij de waterrecreatie in onze provinciedomeinen?

Met de voeten in het water dammen bouwen? Met een vaart van de waterglijbaan? Een natuurlijke zwembad of een zwembad in open lucht? Wat is te verantwoorden en wat is er leuk?

Afgelopen zomer vroegen we de bezoekers van de provinciedomeinen Kessel-Lo, Huizingen en Halve Maan in Diest wat ze vonden van de waterrecreatie, en hoe ze die in de toekomst zien. We luisteren nog altijd graag naar jouw ideeën en suggesties. Die zijn van belang voor de studie die we laten uitvoeren over de toekomst van onze domeinen en hoe water er een plaatsje krijgt. Dus scan de QR-code en geef ons jouw mening voor 15 januari!

Meer info?
www.vlaamsbrabant.be/bevraging-waterrecreatie

Check je chip!

Een speelse kitten in huis? Of een hond als speelkameraad? Leuk, maar vergeet je dier niet te chippen.

Op die microchip staat een uniek identificatienummer dat je ook in het paspoort van je dier vindt. Dat nummer is gelinkt aan de online databank DogID of CatID. Daar vind je dan alle informatie van je dier, zoals het ras, de geboortedatum, het geslacht en jouw gegevens als baasje. Je kan die gegevens zelf openbaar toegankelijk maken, zodat de politie ze kan consulteren. Heel nuttig als je dier de weg naar huis kwijt geraakt.

Je dier kan de chip niet zomaar verliezen zoals een adreskokertje of penning. Je ziet het niet en het gaat normaal gezien een dierenleven lang mee. Je huisdier voelt trouwens echt niets van de chip, alleen een klein prikje van de dierenarts. Maar vooral: je dier chippen is verplicht. Kittens die geboren zijn na 1 november 2017, moeten gechipt zijn voor ze twaalf weken oud worden. Dat geldt ook voor elke kat die van eigenaar verandert, ook als het dier gratis wordt weggegeven. Honden moeten gechipt en geregistreerd worden vóór de leeftijd van acht weken of vóór verkoop of adoptie.

Meer info?
www.dogid.be of www.catid.be of www.huisdierinfo.be

Kom naar het eerste Ruimteforum

Hoe ziet het ruimtelijke beleid van morgen eruit in onze provincie? Waar en hoe wonen we? Wat met de bouwshift en de open ruimte? Op **maandag 22 januari** stelt de provincie haar Beleidsplan Ruimte voor tijdens een eerste Ruimteforum in het provinciehuis in Leuven.

Dat begint om 13 uur met een toelichting over het Beleidsplan Ruimte. Daarna kan je tijdens verschillende infosessies inspiratie opdoen rond toekomstige woonwensen, kernversterking en ruimtelijke kwaliteit. Nadien kan je je actiepunten formuleren en zo bijdragen tot een breder gedragen ruimtelijk beleid in jouw buurt. Al deze ideeën en actiepunten zullen voorgesteld worden op het tweede ruimteforum in mei 2024. Deze ideeën vormen de basis voor het ruimtelijke actieplan voor 2025-2030. Na deze sessies en een debat rond de bouwshift, volgt er om 17.30 uur een netwerkmoment en een receptie.

Meer info?
www.ruimtevoorvlaamsbrabant.be

Extra peilmeters monitoren onze waterlopen

De provincie investeerde in 50 extra peilmeters, bovenop de 60 die al in gebruik zijn. De peilmeters monitoren de waterstand van de waterlopen in Vlaams-Brabant. Hoe meer peilmeters de waterstand opvolgen, hoe accurater ze wateroverlast voorspellen. En dat maakt snel en gepast reageren op het terrein mogelijk. De informatie van de peilmeters gebruiken we om gecontroleerde overstroomingsgebieden optimaal te laten functioneren.

Waterpeilen raadplegen?

Meer info?
www.waterinfo.be

Word biergids!

Onze Vlaams-Brabantse bieren genieten een internationale faam. Dat hoeft niet te verbazen, hier in het hart van hét bierland. Onze rijke brouwtraditie draait om meer dan alleen maar weten hoe je lekker bier moet maken. Ze is ook een toeristische troef, met sterke verhalen en toffe bierbeleving. Dat dragen we als provincie graag uit. Daarom organiseren we samen met CVO Brussel, Horal, De Belgische Brouwers en Toerisme Vlaanderen een opleiding tot biergids. Je leert hoe je bezoekers onderdoopt in onze biercultuur. Daarvoor krijg je een gedegen opleiding van experts. Je maakt kennis met bierstijlen, bier proeven, tappen en schenken, het mout- en brouwproces en de authentieke verhalen van de regionale biercultuur. Je traint ook jouw vaardigheden als gids. Het opleidingsprogramma duurt een jaar en start in februari 2024.

Meer info?
www.cvobrusssel.be

Meer openbaar groen en minder tegels

De grijze tegels aan het gemeentehuis van Tremelo hebben plaatsgemaakt voor een groene strook met bloemen en struiken. Een relatief kleine ingreep maar als voorbeeld kan het tellen. Want door verhardingen te vervangen door groen, wordt de hele buurt meer klimaatbestendig, aantrekkelijker voor dieren en nuttige insecten, koeler op warme dagen en ook veel mooier.

Klimaatplan

De inrichting kadert in het Klimaatplan van de gemeente. Net als 42 andere gemeenten in Vlaams-Brabant werkt Tremelo samen met de provincie een plan uit om de CO₂-uitstoot te verminderen. Via een intensief participatietraject wordt de gemeente zo beter beschermd tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Ook ontharding en meer plaats voor groen helpen daarbij. Daarom steunt de provincie projecten over het klimaatbestendig inrichten en beheren van het

openbaar domein. Net als in Tremelo doet ze dat ook in Grimbergen, Liedekerke, Machelen, Overijse, Roosdaal, Ternat, Tielt-Winge, Tienen en Zoutleeuw. Het uiteindelijke doel? Een klimaatneutrale en klimaatbestendige provincie in 2040. Er is nog werk aan de winkel. We wonen in één van de meest verharde gebieden van Europa. Meer verhardingen betekenen een groter risico op overstromingen, minder waterinfiltratie en -berging, hitteproblemen in stads- en dorpskernen, minder CO₂-opslag door planten en de bodem, en een verlies aan biodiversiteit.

En jouw gemeente?

Wil je weten hoe het is gesteld met het ruimtegebruik in jouw gemeente? Hoeveel verharding en open ruimte er is?

Scan de QR code en vind alle cijfers op provincies.incijfers.be

EEN LOKALE VOEDSELSTRATEGIE
VOOR VLAAMS-BRABANT

Van boer tot bord

Gezonde, duurzame en betaalbare voeding op ons bord, van landbouwers en producenten uit onze eigen streek. Met een innovatieve voedingsindustrie en een tweede leven voor voedseloverschotten. Het kan! Onze provincie werkt aan een lokale voedselstrategie.

Wat is dat, een voedselstrategie? Dat is samen met burgers, beleidsmakers, boeren en andere betrokkenen nadenken over ons voedselsysteem. Hoe is het gesteld met onze voedselproductie en -consumptie? Moeten we bijsturen om te voldoen aan de klimaatdoelen? Is het sociaal én economisch? De strategie bouwt voort op bestaande initiatieven en brengt alle belanghebbenden bij elkaar.

Praktijkpunt Landbouw

Het begint allemaal op het veld, waar onze granen en groenten groeien. Het

Gedaan met de krasjestest

Aan welke (voedings)stoffen ben je allergisch? De opsporing gebeurt vandaag doorgaans met een 'krasjestest', waarbij vloeistofdruppeltjes met allergenen worden aangebracht op de arm. De technologie S.P.A.T. - Skin Prick Automated Test - van Hippo Dx laat dit klusje over aan een kleine robot. Die plaatst de allergische stoffen snel en zo aangenaam mogelijk. Na 15 minuten krijgt de patiënt een correcte diagnose en weet hij welke producten hij moet vermijden.

Provinciale innovatiesubsidie:
149.677 euro

Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant in Herent staat onze landbouwers met raad en daad bij. Het onderzoek dat gebeurt aan universiteiten en onderzoekscentra als ILVO en VITO, wordt hier proefondervindelijk in de praktijk gebracht. En dat werkt ook omgekeerd: voor uitdagingen uit het werkveld vindt het Praktijkpunt praktische oplossingen. Is er bijvoorbeeld een nieuw bemestingsbeleid? Dan zoekt het Praktijkpunt uit wat dit betekent voor onze boeren en hoe ze eraan kunnen voldoen.

Nieuwe teelten

Al gehoord van goudsbloem? Deder? Oliepompoen? Van quinoa en soja allicht wel, maar dat het ook hier geteeld wordt? Het Praktijkpunt onderzoekt of deze nieuwe teelten hier bij ons haalbaar zijn. Zijn de planten levensvatbaar in ons klimaat? Hoe dik moet je zaaien? Welke machines moet je gebruiken om te oogsten? Is er een afzetmarkt?

Als het lukt, kunnen landbouwers met die nieuwe teelten hun aanbod differentiëren. Dat maakt hen minder afhankelijk van prijschommelingen op de internationale markten. Afwisselen van teelt is ook beter voor de grond en de biodiversiteit op het landbouwperceel. Bovendien zijn de onderzochte teelten

"Lokale producten zijn duurzaam en ambachtelijk gemaakt, met beperkte voedselkilometers."

beter opgewassen tegen de gevolgen van de klimaatverandering.

Innovatie

De volgende stap in de keten is de voedingsindustrie. Met ongeveer 350 bedrijven en meer dan 8500 werknemers is die een belangrijke economische sector in Vlaams-Brabant. De Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM Vlaams-Brabant) zet

De voedingsfabriek van de toekomst

Het jonge Leuvense bedrijf Paleo slaagt erin om eiwitten en vetten te maken, identiek aan die van dieren maar zonder dat er een dier aan te pas komt. De volgende stap is opschalen en meer hoeveelheden van deze innovatieve ingrediënten te produceren zodat ze een betere vleessensatie kunnen geven aan plantaardige vlees- en visvervangers die vandaag verkocht worden.

Provinciale innovatiesubsidie:
150.000 euro

Straffe Streek

Straffe Streek is een netwerk van 319 streek- en hoeveproducenten, verkooppunten, horeca-uitbaters, logies en gemeenten. Als vereniging voeren ze promotie, organiseren ze opleidingen en ondersteunen ze alle leden. Denk aan acties zoals de Markt van de Smaak, Muziek op de Boerderij en Straffe Streek Box.

Meer weten?
www.straffestreek.be

samen met de dienst economie hier dan ook sterk op in. In de thematische bedrijvzone Feed Food Health Campus in Tienen krijgen voedingsbedrijven alle kansen om aan onderzoek en ontwikkeling te doen. De incubator Food Port is het kloppende hart, waar innovatieve voedingsbedrijven de plaats vinden om te groeien in ideale omstandigheden. En met Smart Hub Vlaams-Brabant creëert de provincie samen met voedingsbedrijven en gerenommeerde kennisinstellingen een voedingsbodemp voor innovatie door kennis en ondernemerschap samen te brengen.

Meer dan duizend lokale producten

Lokale producten zijn duurzaam en ambachtelijk gemaakt, met beperkte voedselkilometers. En erg lekker, vaak heel vers en met veel passie gemaakt. Ze sterken de lokale economie en het toerisme. Want de Hagelandse wijn, lambiek en geuze, tafeldruiven, grondwitloof, streekbieren, hoeve-ijs en veel meer streekspecialiteiten zijn toeristische troeven.

Voeding redden

Duurzaam betekent ook: niets laten verloren gaan. Wist je dat een derde

van het voedsel in de vuilnisbak terecht komt? Dat gebeurt langsheen de hele keten: in de huishoudens, op de veiling, op het transport, in de supermarkten en bij de boeren zelf. SAAMO Vlaams-Brabant werkt samen met de provincie in het project Smart Loops, om voedselverliezen tegen te gaan. Een mooi voorbeeld is het Robin Food project, dat voedseloverschotten redt door er soepen, sappen en sauzen van te maken in samenwerking met de sociale economie. SAAMO werkt ook aan een voedselhub in onze provincie, een plaats waar voedseloverschotten op een duurzame manier worden verzameld om dan te verdelen onder kwetsbare groepen via enkele deelnemende organisaties. *

Plukvers fruit, het hele jaar rond

Met project DigiFruit ontwikkelen KU Leuven en Optiflux een nieuwe bewaarmethode. Die zorgt ervoor dat appels en peren er niet alleen beter uitzien, ze zijn ook lekkerder. De methode maakt bovendien chemische rijpingsremmers overbodig en bespaart tot 10% energie.

Provinciale innovatiesubsidie:
102.770 euro

Lokale mosterd

Op de proefvelden van enkele landbouwers bestuderen onderzoekers van het Praktijkpunt Landbouw verschillende mosterdassen. Vandaag zaaien landbouwers mosterdzaad vooral als groenbedekker, met rassen die grote bladeren maar weinig zaden hebben. Maar wat als zaadproductie veel hoger ligt? Is het dan rendabel als consumptiegewas? Misschien hoeft mosterd niet meer uit verre landen te komen en kan het gewoon hier geteeld worden.

SPORTIEF FIETSEN

Koersen met kampioenen

We zijn een provincie van koerskampioenen. Wereldkampioenen zelfs. Remco Evenepoel, Thibau Nys, en Jasper Stuyven leerden doorbijten op onze hellingen, net als Sven Nys en vroeger Eddy Merckx zelf. Het zijn de gangmakers van de mooiste sportieve fietsroutes.

JONG KOERSGEWELD

Thibau Nys heeft zo zijn favoriete hellingen in het Hageland. Weet je dat hij niet eens recht op de trappers moet op de Beatrislaan in Rotselaar? En die heeft een helling van 13,1% op het steilste stuk! En dan heb je nog de Waterloostraat in Aarschot en het Meesbergpad in Holsbeek. "Pittige kuitenbijters kweken karakter. Net niet kraken, doorbijten en dan genieten", zegt hij. Hij leeft er zich elke dag uit. Het liefst langs de Sven Nys Cycling Route, natuurlijk.

Jasper Stuyven speelde een thuismatch tijdens het Europese en Belgisch kampioenschap gravel. De heersende

kampioen groeide op in het Dijleland. Hij kent niet alleen alle gravelwegen maar ook elke kassei van de Moskesstraat in Overijse. Die heeft een maximum helling van 14,9%, da's stevig.

En het Dijleland heeft er zo nog meer in petto. De Smeysberg in Huldenberg heeft een maximum hellingspercentage van 16,4%. De Horenberg in Eizer zelfs 18,3%. "Het is mijn geboortestreek, met deinende heuvelkammen van Leuven tot Overijse en kuitenbijters aan de rand van de valleien. Hier droomde ik ervan om ooit kampioen te worden." *

Meer sportieve routes

- **Sven Nys Cycling Route.** Sven zelf tekende zijn geliefde trainingsroute door het Hageland uit, 93 km lang.
- **R.EV 1703 Cycling Route.** 94 km door het Pajottenland over de favoriete wegen en hellingen van wereldkampioen Remco Evenepoel.
- **Flandrienlus.** Rij jouw eigen wereldkampioenschap op het traject van het 100ste WK wielrennen van 2021. 66 km.
- **Eddy Merckx Cycling Route.** Volg de kannibaal door zijn geboortestreek, het Hageland. Kies voor de sportieve en bewegwijzerde route (70 km) of de recreatieve route (30 km) langs knooppunten.
- **De Brabantse Pijl Cycling Route.** Jouw eigen klassieker van 98 km over de wegen van de Brabantse Pijl.

Speciaal voor gravelfans

- **EK & BK Gravelroute Brabantse Wouden.** Jasper Stuyven reed zich hier naar de kampioentri. Deze sportieve fietslus telt 77 km en 710 hoogtemeters.
- **Geuze Gravelroute.** Door de mooiste Bruegellandschappen van het Pajottenland, met nadien een geuze als beloning. 97 km.
- **Cornet Gravelroute.** Laat je verrassen door de knisperende grindwegen door de Brabantse Kouters. Finish in ware Roubaixstijl op de wielerpiste van Affligem. Een stevige 117 km.
- **Dwars door het Hageland Gravelroute.** Beklim de Poggio van Diest en de mooiste wijnhellingen tijdens jouw versie van Dwars door het Hageland. 75 km.
- **Dijleland gravelroute.** Volop afwisseling, met singletracks door het bos, kasseistroken, holle wegen en open velden. Een ronde 100 km.

Je vindt alle routes op www.toerismevlaamsbrabant.be/cycling

HULP BIJ FIETSVRIENDELIJKE INVESTERINGEN

GUN JE FIETSBENEN EEN GOEDE RUST

De mooiste fietswegen alleen zijn niet genoeg. Je herkent een wielersreek ook aan de uitnodigende haltes, terrasjes en logies op maat van fietsers. In de fietsvriendelijke logies wachten je fietsbenen een goede nachtrust en krijgt je de volgende dag klaar bent voor alweer een heroïsche wielerronde. Uitbaters en toeristische ondernemers die investeren in fietsvriendelijkheid, kunnen rekenen op steun van Toerisme Vlaams-Brabant. Zoals Saartje Polleunis van B&B Roos 14 in Waanrode.

"Onze meeste gasten zijn fietsers en wandelaars", zegt Saartje. "Dat hoeft niet te verbazen in het Hageland. De sportieve Eddy Merckxroute passeert hier een beetje verder. We zien dan ook veel gladgeschoren wielersbenen van renners die hun eigen kampioenschap rijden. Maar ook veel fietsers zoeken de recreatieve routes op langs

de fietsknooppunten. Troeven genoeg, zoals mooie wijnhellingen en fruitplantages, de Vlooybergtoeren, het Kasteel van Horst en de Maagdentoren, stadjes als Diest en Scherpenheuvel. En volop rust van een landelijke streek."

De fietsgasten én hun fietsen krijgen een warm welkom in Roos 14. Saartje investeerde in een overdekte en afgesloten fietsstalling. Je vindt er ook een EHBO-kit, een herstelset en alle informatie die een fietser zoekt. In het kader van de subsidie Fietsvriendelijkheid kreeg ze 2500 euro als investeringssteun. "Wie erom vraagt, krijgt nog een duwtje in de rug bij het vertrek", lacht Saartje. "En een picknick met wat overblijft van het royale ontbijt. Dat komt altijd van pas voor dat eerste hongertje na enkele uren stevig fietsen. Want het Hageland kan zelfs voor getrainde fietsers best pittig zijn!" *

Vraag jouw fietssubsidie aan

Met de subsidie Fietsvriendelijkheid wil Toerisme Vlaams-Brabant van fietsen in onze provincie een echte beleving maken, waar fietsers niets tekortkomen. Logies, cafés, brasseries en andere horeca die investeren in fietsvriendelijkheid, kunnen tot 60% van de projectkosten recupereren. Met maximaal 7500 euro per project. Dat kan gaan om het installeren van een laadpaal voor elektrische fietsen, een fietsherstelzui, een bikecarwash en zo meer. Vraag je subsidie aan voor 15 februari 2024.

www.toerismeplatform.be/subsidie-fietsvriendelijkheid

KUNSTIG KOERSEN

Kunstenarscollectief Treepack zocht de beste graffitikunstenars in binnen- en buitenland om Vlaams-Brabant in een kleurrijk kampioentruitje te passen. Ze nemen gevels, bruggen en tunnels onder handen langs de sportieve fietsroutes. Een ode aan onze kleine en grote wielersbenen.

Een volledige lijst van alle kunstwerken en hun locatie is binnenkort beschikbaar.

OFFROAD IN HET SVEN NYS CYCLING CENTER

Op de Balenberg in Baal, Tremelo, begon het allemaal voor Sven Nys. Daar richtte hij het Sven Nys Cycling Center in, dé plek voor en over offroad fietsen. Met een boeiend belevingscentrum, cyclocrossparcours, mountainbikeroutes, een rockgarden, dirtline, een evenwichtsparcours voor kinderen, fietsverhuur, een eetcafé en veel meer. Na een renovatie in het najaar van 2024 zal het center ook de geknipte plek zijn voor jouw (fiets) event.

Meer weten?
www.svennyscyclingcenter.be

HET VERHAAL VAN EEN LANDSCHAP

Welkom in het Nationaal Park Brabantse Wouden

Dat de Brabantse Wouden een unieke streek vormen, wisten we in Vlaams-Brabant al langer. En nu is die streek ook officieel erkend als nationaal park. Terecht!

Met het machtige Zoniënwoud, het elegante Hallerbos en het complex van Meerdaalwoud en Heverleebos vind je hier de grootste oppervlakte aan eeuwenoud bos in Vlaanderen. Met daartussen een zone met kleinere natuurgebieden, landbouwlandschappen en de meanderende Dijle, Laan en IJse. Liefst 230 kilometer holle wegen snijden diep in het Brabantse plateau, met in hun flanken zeldzame soorten als de eikelmuis, de das, sleedoornpage, vliegend hert en geelgors. Met gras- en kruidenrijke akkerranden dragen landbouwers hun steentje bij om die biodiversiteit te versterken. Samen met heggen, houtkanten, tuinen en graften vormen ze stapstenen en linten voor de natuur.

Het landschap werd door de eeuwen heen gevormd door de natuur en de

mens. Wist je dat de bosbodem van het Zoniënwoud al onaangeroerd bleef sinds de jongste ijstijd? Dat de rivieren als de Dijle en de IJse oorspronkelijk als brede moerassige stromen door een brede vallei stroomden, tot de mens onrechtstreeks ingreep? Dat de bijzondere ondergrond fungeert als waterbatterij van Vlaanderen? En dat de grote boscomplexen eeuwenlang beheerd en bejaagd werden door hertogen?

De Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud brachten experts, natuur- en erfgoedverenigingen samen om het verhaal van het landschap van de Brabantse Wouden te vertellen. Het resultaat is een landschapsbiografie in twee fraai geïllustreerde boeken, samen 336 pagina's. Ze gunnen je een blik op het ontstaan, de geschiedenis én de biodiversiteit van deze unieke streek. *

Je vindt de twee delen in de boekhandel, of je kan ze bestellen via infocentrum@vbm.be (59,95 euro)

Win de landschapsbiografie Brabantse Wouden!

De provincie schenkt vijf exemplaren van het tweedelige werk weg. Stuur voor 31 januari 2024 een mailtje naar wedstrijd@vlaamsbrabant.be met jouw gegevens en de reden waarom jij het werk in huis wil halen. Een onschuldige hand doet de rest. De winnaars worden persoonlijk verwittigd.

TAALEXPERTS OP DE BASISCHOOL

Wat als je de juf niet begrijpt?

Op de kleurrijke speelplaats van de Vrije Basisschool Don Bosco in Sint-Pieters-Leeuw klinken verschillende talen. Van de 348 leerlingen hebben er 156 een andere thuistaal dan het Nederlands. Een flinke uitdaging voor de jonge ploeg leerkrachten. De school kreeg daarbij de hulp van het Centrum voor Taal en Onderwijs (KU Leuven), dat samen met de provincie Vlaams-Brabant een taaltraject ontwikkelde.

De instroom anderstalige leerlingen neemt de jongste jaren flink toe in de basisschool in het centrum van Sint-Pieters-Leeuw. Het gaat niet alleen om Franstalige kinderen, ook leerlingen die thuis Roemeens, Oekraïens, Portugees, of zelfs meerdere talen spreken. In de hele school gaat dat om 45% van de leerlingen, in de kleuterklasjes ligt dat percentage nog iets hoger. "Hoe ga je daar als kleuterjuf of leerkracht mee om? Dat is niet evident", zegt Mieke Depiere, beleidsmedewerker van de school. "Je hebt immers leerstof die je wilt behandelen. Hoe doe je dat als niet iedereen alles begrijpt wat je zegt? Hoe krijg je alle leerlingen mee?"

"Je hebt leerstof die je wilt behandelen. Hoe doe je dat als niet iedereen alles begrijpt wat je zegt?"

Mieke Depiere, beleidsmedewerker van de school.

Hoe zet je met je team in op taalkrchtig onderwijs dat alle leerlingen versterkt? Hoe zorg je ervoor dat iedereen de leerkracht begrijpt? Hoe verbeter je het begrijpend lezen? De dienst onderwijs van de provincie Vlaams-Brabant biedt elk jaar acht basisscholen een ondersteuningstraject aan op maat van de school, begeleid door de experts van het Centrum voor Taal en Onderwijs van de KU Leuven.

Interesse?
onderwijs@vlaamsbrabant.be

Extra inspanningen van de leerkrachten mochten niet baten. Ook de acties om leerlingen extra te motiveren om te lezen, hadden niet het beoogde resultaat. “De redenering was: als je graag leest, ga je meer en beter lezen. Zo groeit je woordenschat en gaat het leesniveau omhoog. Een positieve spiraal. Maar er kwam onvoldoende kentering, het effect van al onze inspanningen bleek niet groot genoeg. Hoe kwam dat toch?”

Twee jaar taalondersteuning

Tijdens een studiedag kwam de school in contact met het Centrum voor Taal en Onderwijs. De aanpak van de taal-experts beviel de leerkrachten wel, en de school tekende in op het intensieve begeleidingstraject dat het centrum samen met de dienst onderwijs van de provincie Vlaams-Brabant aanbiedt. Het traject duurt twee jaar, waarbij experts helpen een visie te ontwikkelen op het taalbeleid én heel het leerkrachtenteam mee aan boord helpt. Uit onderzoek blijkt immers dat leeskilometers maken alleen niet volstaat; leraren moeten ook hun leesdidactiek versterken en dat vraagt tijd én samenwerking.”

“We zijn gestart met een bevraging. Waar botsten de leerkrachten tegenaan?

Wat waren de voornaamste werkpunten? Dat bleek vooral het uitbreiden van de woordenschat en begrijpend lezen en luisteren te zijn. Woorden die voor de leraren heel eenvoudig klinken, begrijpen de kinderen soms gewoon niet. We hebben op basis daarvan een missie geschreven en doelen bepaald”, vertelt Mieke.

Puzzelstukken

De experts van het Centrum voor Taal en Onderwijs reikten een werkwijze aan op basis van 7 puzzelstukken. “Dat zijn heel praktische principes die de leerkrachten kunnen toepassen in de klas. Zoals altijd context bieden bij woorden, zodat de leerlingen zelf de betekenis van een woord kunnen afleiden. Of gewoon de juiste woorden kiezen en die actief oefenen. We hebben deze principes afgetoetst met de manier waarop we werkten. Ons team zette al sterk in op een rijke taal, met open vragen en veel taalfeedback. Maar het gebeurde nog te weinig dat er doelbewust de juiste woorden werden uitgezocht en gebruikt in de les.”

Samen met het Centrum voor Taal en Onderwijs werd een heel concrete aanpak uitgewerkt. Zo kiest de leraar of

kleuterjuf elke week acht à tien woorden die hij of zij de kinderen wil bijleren. “Dat zijn heel functionele woorden die de kinderen niet snel in een thuiscontext zullen gebruiken, maar wel nodig hebben op school. Zoals bijvoorbeeld de woorden ‘aanduiden’, ‘rangschikken’, ‘concreet’, ‘ervaring’ ... De leerkrachten geven deze woorden een betekenis aan de hand van de vier Ul’tjes: uitleggen, uitbeelden, uitbreiden en laten uitspreken.

Luisterspin

Om begrijpend luisteren in de kleuterschool te versterken, komt de luisterspin bij elk verhaal meeluisteren. Ze stelt de kinderen vragen als ‘wie doet mee in het verhaal?’, ‘waar speelt het verhaal zich af?’, ‘wat gebeurt er?’, ‘Wat is het probleem?’, ‘En de oplossing?’. Die aanpak wordt opgepikt en uitgebreid in de lagere school.

“Door een rijke taal op school te gebruiken, open vragen te stellen en ‘toevallige’ leermomenten te creëren, leren de kinderen meer taal en woordenschat dan dat je ze de woorden aanbiedt tijdens aparte woordenschatlessen”, weet Mieke nu. Net als het hele schoolteam van Vrije Basisschool Don Bosco in Sint-Pieters-Leeuw. ✱

DE ROCKWEIDEWANDELING MET TOM DE COCK

Hoe fijn is het om hier te kunnen opgroeien

“We mogen ons heel gelukkig prijzen dat we hier in Vlaams-Brabant wonen. Veilig en onbezorgd. Hoe mooi is dat?”

Toen ze hun dochtertje Jasmijn adopteerden, bleek die hippe flat in Borgerhout toch niet zo geschikt meer. Radiopresentator en jeugdacteur Tom De Cock (40) verhuisde met zijn gezin terug naar het land van Demer en Dijle waar hij zelf grotendeels opgroeide. “We wilden dat Jasmijn haar jeugd beleefde op een warme plek, waar ze van elke deur in de straat weet wie er woont”, zegt Tom, die zelf de mooiste herinneringen heeft aan Rotselaar.

De Rockweidewandeling in Werchter voert Tom terug naar zijn jonge jaren. Zijn ouders hadden een bakkerij in Antwerpen, maar zelf vertoefde hij daar amper. “Mijn moeder is afkomstig van Betekom en wilde dat haar kinderen ook ‘op den buiten’ opgroeiden. Dus bleven mijn zus en ik in Rotselaar wonen, bij mijn grootouders, en als we wat ouder waren in het huis van onze ouders er vlakbij. Alleen op woensdag en donderdag kwamen onze ouders thuis, dan was de bakkerij gesloten. Het was een wat aparte jeugd maar er werd wel heel goed voor ons gezorgd.”

Tickets aan de toog

De bekende weide van Werchter ligt er muisstil bij. Als ze niet ingepalmd wordt door tienduizenden festivalgangers, is ze een buitengewoon landschapspark van 24 hectare groot. De gestapelde zeecontainers - de North West Walls - vormen een kleurrijk baken. Tom keek als tiener uit naar het jaarlijkse muziekfeest. “Ik herinner me dat ik met mijn beste maat in café Oud Werchter tickets ging kopen. De bazin scheurde die gewoon uit een boekje en verkocht die aan de toog. Mijn ouders waren tijdens het festivalweekend altijd

aan het werk in Antwerpen. Ons huis lag op fietsafstand van de weide dus werd het een verzamelpunt voor vrienden die in tentjes in de tuin bleven slapen. Magische weekends waren dat.”

“Het festival was nog een heel lokaal gebeuren. De security werd verzorgd door de papa’s van de Chiroleden van Werchter, en je kon nog vrij gemakkelijk over het hek klimmen om clandestien binnen te geraken. Veel van mijn vrienden deden dat. Aan elk drankstandje kende je wel iemand, dus veel drank hoefden we niet te betalen”, lacht Tom.

Vaste bodem

Ondanks de onbezorgde jeugd had Tom nooit het gevoel een echte thuisstreek te hebben. Hij verdeelde zijn tijd tussen Antwerpen en Rotselaar. Toen hij zijn toekomstige man leerde kennen, gingen ze samen in Antwerpen wonen. “In Borgerhout, een toffe buurt om als volwassene te wonen. Heel rock ‘n roll. Maar toen we Jasmijn kregen, wilde ik toch liever weg van de drukte en het verkeer van het grote Antwerpen. Ik wilde haar een vaste bodem bezorgen, met een warm netwerk van mensen. Het bracht me terug naar

Vlaams-Brabant waar mijn ouders intussen wonen. Het werd Kessel-Lo, op amper een straat van waar mijn zus woont.”

Het vergde wel wat onderhandelwerk. “Want mijn man houdt van de stad, de nabijheid van cultuur en mensen. Daarom wonen we niet al te ver van het centrum van Leuven. Op amper tien minuten stappen, zijn we in de Bondgenotenlaan. Gaan we de andere richting uit, vinden we open velden. Een belangrijke voorwaarde was dat we binnen het bereik van maaltijdkoeriers gingen wonen. We zijn niet zo’n goede koks.” (lacht)

“Leuven voelt als een groot dorp. Jasmijn weet van elke deur in de straat wie er woont. Haar voormalige kleuterschool grenst aan onze tuin, de lagere school is om de hoek. Ze groeit op als een echte Leuvense. Ik zou het niet erg vinden moest ze een woordje plat Leives oppikken. Ik heb nooit een dialectaal geleerd en dat vind ik jammer.”

Zwevend pad

De wandeling volgt de oever van de Demer, tot aan de samenloop met de Dijle. Wat verder loopt een zwevend pad

de hoogte in tussen de kruinen van de eiken. De Demertrefplaats was vroeger een pleisterplaats voor scheepstrekken. “Ik fietste als kind wel eens naar familie in Aarschot langs de oever van de Demer. Langs het pad lopen grachten waar ik met mijn vriendjes stekelbaars ging vangen. Ik heb vaak met een garnalennetje in de hand in mijn onderbroek tot aan mijn bekken in het water gestaan, terwijl de fietsers voorbijreden.”

Vissen in onderbroek? Het zou vandaag geen zicht meer zijn, en Tom heeft er ook de tijd niet voor. De radio-, televisie- en podcastmaker is intussen immers ook een gelauwerd jeugdacteur. Hij werkt aan het derde boek van de Lily-reeks. Het eerste boek werd tot ‘Beste Boek voor Jongeren’ bekroond in Nederland. “Lily is aanvankelijk een heel geprivilegieerd meisje dat stilaan beseft dat ze het helemaal zo slecht niet heeft. Dat beseft ik zelf elke dag. We mogen ons heel gelukkig prijzen dat we hier in Vlaams-Brabant wonen, dat Jasmien hier met haar roze helmpje op naar school kan fietsen. Veilig en onbezorgd. Hoe mooi is dat?” *

De stille van de festivalweide

De Rockweidewandeling (11 km) neemt je mee langs het Festivalpark en de North West Walls, een speelse toren van containers die elk jaar door een andere graffitikunstenaar worden aangepakt. Aan de Demertrefplaats neemt een zwevend pad je de hoogte in, tot in de kruinen van de bomen. In cultuurhuis ‘de Jack-Op’ duik je de geschiedenis van Rock Werchter in, en in Tremelo ontdek je in het geboortehuis van Pater Damiaan het levensverhaal van onze Grootste Belg.

De Rockweidewandeling is een suggestieroute op het wandelnetwerk Demer en Dijle. Vertrek aan het Frans de Catplein in Werchter en volg de knooppunten 631-632-634-635-636-637-633-59-500-631.

Kijk hier voor meer wandelingen:
www.toerismevlaamsbrabant.be/wandelen

Ken je de wulp al?

Hij is zowat de mannequin onder de weidevogels. Het elegante dier op lange poten hult zich in een bruin verenkleed met goudbruine tint. Hij bouwt zijn nest het liefst in vochtige, bloemrijke graslanden en zoekt met zijn gebogen snavel in de bodem naar wormen en andere ongewervelden. De jongen zoeken hun kostje bij elkaar in de meer open, schralere delen van het grasland, waar

het wemelt van de insecten die door de bloemen aangetrokken worden. Bij gevaar verschuilen ze zich tussen de lange grashalmen.

Gete, Demer en Velpe

De open valleien van Demer, Gete en Velpe lijken op maat van het dier. Maar ondanks inspanningen om dat natuurlijke karakter te versterken, is de wulp zeldzaam geworden. Wat is er aan de hand? Dat zoekt Natuurpunt Studie uit met de steun van de provincie Vlaams-Brabant.

Drone en satellietzenders

Natuurpunt zet in de zoektocht naar nesten een drone in met thermische

camera, om de rust niet te hard te verstoren. Enkele volwassen dieren kregen naast de klassieke kleurring ook een satellietzender aangemeten. De gegevens worden gedeeld met onderzoekers in Frankrijk, Spanje en Portugal, zodat ook de trek en overwinteringsgebieden van onze Vlaams-Brabantse wulpen in kaart worden gebracht.

Nesten beschermen

Hier bij ons, in Vlaams-Brabant, werken onderzoekers en landbouwers samen om de nesten te beschermen. Niet alleen het verlies van leefgebied bedreigt de wulp. Ook roofdieren vinden de weg naar hun nesten. Samen met een aangepast maai- en graslandbeheer zorgen de inspanningen hopelijk snel voor een groter broedsucces voor de sierlijke steltloper. ✱

Steun voor jouw biodiversiteitsproject

Natuurpunt Studie kreeg voor het duurzaam biodiversiteitsproject 'De Wulp in Vlaams-Brabant: een onderzoek naar broedsucces, habitatgebruik en nestbescherming' een provinciale subsidie van 62.721 euro. Heeft jouw gemeente of organisatie een natuurproject dat bijdraagt aan meer en betere natuur in onze provincie? Vraag dan ook je subsidie aan.

[www.vlaamsbrabant.be/
duurzame-
biodiversiteitsprojecten](http://www.vlaamsbrabant.be/duurzame-biodiversiteitsprojecten)

Geen winterslaap voor onze domeinen

Contactgegevens Provinciedomeinen

Provinciedomein Halve Maan
Omer Vanaudenhovelaan 48 - 3290 Diest
Tel. 013 31 15 28
provinciedomein.diest@vlaamsbrabant.be
www.provinciedomeindiest.be

Provinciedomein Het Vinne
Ossenwegstraat 70, 3440 Zoutleeuw
Tel. 011 78 18 19
provinciedomein.zoutleeuw@vlaamsbrabant.be
www.provinciedomeinhetvinne.be

Provinciedomein Huizingen
Torleylaan 100, 1654 Beersel
Tel. 02 383 00 20
provinciedomein.huizingen@vlaamsbrabant.be
www.provinciedomeinhuizingen.be

Provinciedomein Kessel-Lo
Holsbeeksesteenweg 21, 3010 Kessel-Lo
Tel. 016 25 20 30
provinciedomein.kessello@vlaamsbrabant.be
www.provinciedomeinkessello.be

Op de koudste dagen van het jaar daalt er een heerlijke rust neer over de vier provinciedomeinen van Vlaams-Brabant. Het ideale scenario voor een deugd-doende winterwandeling. Maar achter de schermen van de domeinen bereiden de groenploegen, dierenverzorgers en andere medewerkers het nieuwe seizoen al voor, en ook de natuureducatie draait op volle toeren.

Bomen worden geveld, de dieren krijgen extra hooi en de speeltuigen een opknapbeurt. Op elk domein hebben de medewerkers de handen vol. In Provinciedomein Halve Maan in Diest verrijst een nieuwe klimtoren aan het hoogteparcours. Dat parcours is gesloten tijdens de wintermaanden, pas in maart kan er opnieuw geklauterd worden. Ook de trekkershutten en het camperterrein blijven nog even gesloten en krijgen een opfrisbeurt.

In Provinciedomein Het Vinne ondergaan de rietkragen een welverdiende snoeibeurt. Dat kan alleen in de stille wintermaanden als de trekvogels op hun warme vakantiebestemming overwinteren en het broedseizoen nog niet is gestart. In Provinciedomein Kessel-Lo start het toeristische seizoen met nieuwe pedalo's op de vijver, een extra fietsverbinding én een nieuwe riolering voor het

ecocentrum. Veel werk aan de winkel, dus. Dat is ook zo in Provinciedomein Huizingen, waar de tennisterreinen een grondige reiniging krijgen en grotere snoeiwerken uitgevoerd worden.

Terwijl de domeinen zich opfrissen, kan je als bezoeker meer beleven dan een wondermooie winterwandeling. Onze bezoektips tijdens het stille seizoen! ✨

Leren in de natuur

De natuur beleef je niet van op je stoel op school. Daarvoor moet je naar buiten! Waar een echte natuurkenner je klas, je jeugdbeweging, je vrienden of je familie meeneemt op een boeiende en leerrijke uitstap. Samen ga je op zoek naar de dieren en hun sporen, schep je wriemelend waterleven uit de poel, ontdek je wat de seizoenen en het weer met de planten doen. En dat kan allemaal vlakbij, in onze eigen provinciedomeinen.

Het volledige aanbod vind je op www.vlaamsbrabant.be/nme

KALENDER

winter in de vier
provinciedomeinen
van Vlaams-Brabant

- Provinciedomein
Kessel-Lo -

Volg de kUNSTroute

Een speelse slangenzitbank, een ondeugend meisje, een mysterieuze piramide ... Er zijn heel bijzondere kunstwerken te ontdekken in Provinciedomein Kessel-Lo. Volg de kUNSTroute, scan de QR-codes bij acht kunstwerken op je pad en luister via je smartphone naar de boeiende verhalen erachter.

11 FEBRUARI

- Provinciedomein
Halve Maan Diest -

Beleef de Crosscup

Het veldloopcriterium van België doet het Provinciedomein Halve Maan aan. De beste crossers van 't land wagen zich dan aan een stevig en uitdagend parcours door het domein. Zowel volwassen atleten, jongeren en personen met een handicap verschijnen aan de start. De loopwedstrijden vinden plaats tussen 10.30 en 16 uur.

www.provinciedomeinhalvemaan.be

© CrossCup Diest-2022

- Provinciedomein Kessel-Lo -

Test je verkeerskennis

Het verkeerspark is al meer dan 45 jaar een vaste waarde zijn in Provinciedomein Kessel-Lo, maar het gaat mee met z'n tijd! Zo kom je in de wirwar van straten, kruispunten en rotondes ook door een fietsstraat en een schoolstraat. Je mag als fietser zelfs rechtsaf door het rood. De politie van Leuven organiseert hier geregeld toffe familieactiviteiten. Wil je met de klas van de lagere school op bezoek? Reserveer tijdig je plaatsje!

www.vlaamsbrabant.be/verkeerspark

- Provinciedomein
Halve Maan Diest -

Picknick bij de dieren

Schapen, geiten, kippen, ezels en een paard. Het is een gezellig drukke bedoening in de dierenweide van Provinciedomein Halve Maan. Zet je op de picknickbank in de winterzon en maak er een fijn moment van.

7 JANUARI, 4 FEBRUARI
EN 3 MAART

- Provinciedomein Huizingen -

Open wandelingen in Provincie- domein Huizingen

Sluit aan bij de open wandelingen, telkens op **de eerste zondag van de maand om 14 uur**. Met elke keer een ander thema.

7 januari:

een glühweinwandeling langs bijzondere bomen. Vertrek aan vormingscentrum Hanenbos, Lotsesteenweg 103 in Dworp.

4 februari: ga op zoek naar de opvallende én verborgen dieren in het winterse domein. Het vertrek is aan de hoofdingang.

3 maart: speur naar vossen, marters, vleermuizen en andere wilde zoogdieren op het Provinciedomein. Verzamelen aan de hoofdingang.

www.provinciedomeinhuizingen.be

JANUARI, FEBRUARI & MAART

- Provinciedomein Huizingen -

Trekpaarden in actie

De stoere Brabantse trekpaarden van Provinciedomein Huizingen - Jérôme, Christa, Jarca, Darko en het veulen Remi - tonen maar al te graag hun indrukwekkende kracht. Onder voorbehoud van slecht weer, dus check altijd eerst even de Facebookpagina van het domein. Alle activiteiten starten om 14.30 uur aan de hoofdingang.

**10 januari, 7 februari
en 6 maart:** huifkartochten door het domein.

24 januari: de hoefsmid demonstreert zijn kunnen en op de paardenweide leggen de trekpaarden een behendigheidsparcours af terwijl ze een uit de kluiten gewassen boom slepen.

21 februari: een demonstratie boomstammen slepen in het bos.

20 maart: mannen laten de paarden bomen slepen op een behendigheidsparcours.

[www.facebook.com/
provinciedomeinhuizingen](http://www.facebook.com/provinciedomeinhuizingen)

En hoe is het nu met Remi?

Goed. Heel goed zelfs! Het trekpaardveulen werd geboren op 4 juni 2023 en is dus al meer dan een half jaar oud intussen. Toen woog hij 58 kilo, maar dat zijn er nu al een heel pak meer. De vader is Hero Van Terlo en de moeder Jarca Van 't Meerhof, een trekpaard uit het domein. Hoofddierenverzorger Sam Stylemans en zijn collega's Dries, Marc en Steven leiden het dier nu geduldig op. Ze laten hem wennen aan de geluiden van het domein - machines, vrachtwagens, spelende kinderen - maar ook aan een halster, een bezoekje van de hoefsmid en zo meer. Zodat Remi straks net als zijn grote broer Darko vlotjes huifkarren trekt en bomen uit het bos sleept.

15 JANUARI

- Provinciedomein Het Vinne -

De geheimen van de vogeltrek

Elk jaar in de herfst vertrekken miljoenen vogels naar het zuiden om in de lente terug te komen. Maar er komen ook vogels in de herfst onze kant op om te overwinteren. Tom Boyens, lesgever bij vzw Naturewalks, ontrafelt samen met jou het fenomeen van de vogeltrek tijdens een boeiende lezing in Provinciedomein Het Vinne.

De lezing begint om 19.30 uur, de inkom bedraagt € 6.

www.provinciedomeinhetvinne.be

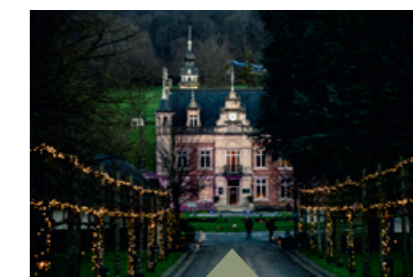
19 FEBRUARI

- Provinciedomein Het Vinne -

Vertelling: de natuur in

Bioloog en eersteklas natuurkenner Joeri Cortens neemt je mee de natuur in. Niet letterlijk, maar tijdens een inspirerende lezing met een vleugje humor, muziek en theater. Om 19.30 uur in Provinciedomein Het Vinne in Zoutleeuw. Toegangsprijs is € 6.

www.provinciedomeinhetvinne.be

12 JANUARI

- Provinciedomein Huizingen -

Putteke Winter

Een wondermooie winterwandeling langs de mooiste plekjes van Provinciedomein Huizingen. De route van 2,5 km is sfeervol verlicht met kaarsen, vuurkorven en lichteffecten, en je kan nagenieten met een hapje en een drankje. Ovb van slecht weer, hou de Facebookpagina van het domein in de gaten voor de laatste update.

[www.facebook.com/
provinciedomeinhuizingen](http://www.facebook.com/provinciedomeinhuizingen)
en www.puttekewinter.be

- Provinciedomein Huizingen -

Ga op dieren- zoektocht

Vraag je winterzoektocht aan het onthaal en ga op zoek naar de sporen van heel wat dieren die voorkomen in het domein. Gevonden? Dan maak je kans op een tof gadget.

Van links naar rechts: Marianne Sorret, Ruben Luyten, Tom Rommelaere, Roel Thijs, Wim Paques, Tijs Warson (stagiair), Ana-Lucia Michiels (stagiaire), Maarten Meers, Wouter Stouthuysen, Thomas Massie, Dirk Van Goethem, Luc Ghysels, Julio Nijs (stagiair)

MEDEWERKERS IN DE KIJKER: DE GROENPLOEG
VAN PROVINCIEDOMEIN KESSEL-LO

De ambassadeurs van het provinciedomein

“Het stille seizoen? Niet voor ons”, lacht ploegbaas Maarten Meers. Zijn groenploeg doorstaat met plezier de winterse weergoden. Want Maarten en zijn medewerkers moeten het Provinciedomein Kessel-Lo helemaal klaar krijgen tegen dat de lente de bezoekers uit hun winterslaap haalt.

Maarten glimlacht bescheiden als de fotograaf hem naar het midden van de groep medewerkers dirigeert. “Zet me maar gewoon tussen mijn mensen, waar ik hoor”, zegt hij. Met tien zijn ze, en nog enkele stagiairs die de knepen van het groenwerk in de vingers gekneet krijgen.

Maarten groeide op in Kessel-Lo, vlakbij het domein. Dat zag er twintig jaar geleden helemaal anders uit. “De parkwachter joeg ons van het gras als we er speelden met de jeugdbeweging”, herinnert hij zich. Dat is vandaag wel even anders. En gelukkig maar. Het provinciedomein is een heel toegankelijke plek waar de natuur, de biodiversiteit én

de bezoekers alle ruimte krijgen. Ook in de winter, als de groenploeg geen hagen hoeft te trimmen of gras te maaien en de handen vrij heeft voor steviger werk.

Een winters to-do-lijstje

“Als de herfst zich aandient, maken we stilaan het domein winterklaar. De gevallen bladeren gebruiken we om de bosbodem te verstevigen. Als alle bladeren gevallen zijn, voeren we grote snoeiwerken uit en vellen we bomen. Dat klusje is veel gemakkelijker en veiliger zonder bladeren. Voor ons en de bezoekers, want daar zijn er in de winter veel minder van.” Ook grotere onderhoudswerken aan wegen, speeltuigen ▶

► en andere infrastructuur staan op het to-do-lijstje. Deze winter komt er een nieuw fietstraject over het domein en een wandelweg rond de visvijver. “We vervangen de rechte zijde van die vijver door een schuine zijde met een natuurlijke begroeiing. Dat is beter voor de waterkwaliteit en de vissen, en mooier voor de bezoeker.”

Ecologische reflex

De ecologische reflex is er altijd bij de medewerkers van de groenploeg. De strak getrimde gazons met afgelijnde bloemenborders met eenjarige planten, zijn al lang verdwenen. “Er kwamen bloemenweides vol leven in de plaats, waar het hele jaar rond wel kleur te vinden is. Dat is veel interessanter voor de diertjes.”

Omdat de groenploeg het hele jaar rond buiten aan het werk is, zijn ze vaak het eerste aanspreekpunt voor bezoekers. De ambassadeurs van het park, zeg maar. “We helpen mensen met de glimlach. In de winter hebben we onze vaste ‘klanten’. Ze weten meteen als er een boom is verdwenen of een weide werd gemaaid. Het is fijn om hen uit te leggen waarom we dat doen. En misschien nemen ze een stukje van onze ecologische aanpak mee naar huis, naar hun eigen tuin.”

“Als de herfst zich aandient, maken we stilaan het domein winterklaar.”

Maarten Meers,
ploegbaas Provinciedomein Kessel-Lo

Misschien richten ze wel een poel in, zoals die waar de hele ploeg op de foto gaat. Met houten wandelstronken als speelelement, met daaronder wriemlend waterleven. “Vroeger was hier een zompig voetbalveld met een verharde piste rond. Vandaag heerst de natuur opnieuw, met water dat vrijuit stroomt en kleine eilanden van verschillende biotopen. En iedereen kan ervan genieten, je hoeft bij ons niet te betalen om binnen te mogen. Een heel toegankelijk en open gebied tussen de stad Leuven en de groenere rand.” *

AFSTROMEND WATER IN HULDENBERG

Water stroomt naar beneden

De vruchtbare teelaarde op het perceel van landbouwer Bert Dumortier in Huldenberg blijft voortaan waar ze hoort: op het veld. Daar zorgt een 38 meter lange houthakseldam voor. Nog wat hoger op de helling, zorgt een systeem van wadi's dat de regen de tijd krijgt om in de onderliggende zandlaag te dringen. Terwijl het water vroeger ongehinderd afstroomde en lager problemen veroorzaakte.

Afstromend water speelt de akkers in het glooiende Huldenberg al langer parten. Het regenwater dat van hoger op de helling over het veld liep, trok diepe geulen. Met het advies van de erosiecoördinatoren van de provincie, richtte de landbouwer een wateropvangsysteem in. Drie kleine wadi's vangen het water op in de schapenweide, en lopen over in een grotere wadi van wel 50 meter lang. De aanleg was vrij eenvoudig en vergde alleen wat graafwerk.

Wadi's kopen tijd

“Ik heb relatief veel verhardingen op mijn boerderijerf, dat hoog in het landschap ligt”, zegt de landbouwer. “Het water van de daken loopt naar de waterput, maar als die vol is, stroomt het naar de velden. De houthakseldam houdt de modder wel tegen, maar het water ben je kwijt. In het dal dringt dat water minder gemakkelijk de bodem

Een wadi in je tuin?

Een goed idee, want regenwater dat niet naar de riolering stroomt, vult de grondwaterreserves aan. Dat wapent je tuin tegen de gevolgen van de klimaatverandering, met langere droge periodes en periodes van veel regen op korte tijd. Wist je dat een wadi van 1x1 meter en 20 cm diep al 200 liter water kan bufferen?

Hoe doe je dat, een wadi aanleggen? Deze en veel meer tuintips vind je op www.vlaamsbrabant.be/levedetuin

in, omdat zich daar een dikke sliblaag heeft gevormd. Maar hier, boven op de helling, heb je een onderlaag van zand. Op amper 1 meter diepte. Die ondergrond kan het water veel beter bufferen.”

De wadi's vangen het overtollige regenwater op en vertragen de afvoer. Zo krijgt het de tijd om in die zandlaag te dringen. “We hebben intussen al enkele felle regenbuien gehad. En wat zien we? Het water blijft een tijdje in de wadi's staan, maar nog dezelfde dag zijn ze weer leeg. De zandlaag neemt het water op en helpt tegen verdroging.”

► Erosiebestrijding

Hevige regen spoelde de bovenste laag grond in het wat lager gelegen weiland, en zo naar de Vossebeek en de Laan. Dat zorgde niet alleen voor overlast en dichtgeslibde waterlopen, maar ook voor een minder vruchtbare akker. Want in die bovenste laag zitten de belangrijkste voedings- en meststoffen en die wil de boer natuurlijk niet graag kwijt. "Het perceel is rood ingekleurd op de erosiekaart", zegt landbouwer Bert. "Ik ben dus verplicht erosiemaatregelen toe te passen. Zoals niet-kerende bodembewerking of het aanleggen van een dam."

Bert vroeg hulp aan het gemeentebestuur en de erosiecoördinatoren van de provincie Vlaams-Brabant. Een houthakseldam bleek de beste permanente oplossing. Erosiecoördinator Katleen Gillijns hielp bij de praktische uitwerking, zoals de voorbereiding van het subsidiedossier en de aanleg zelf. Want de landbouwer zelf hoeft niets zelf te betalen: het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) subsidieert de aanleg volledig.

De dam is 38 meter lang en zo'n meter hoog. Ze werd 20 centimeter diep ingegraven om onderspoeling te voorkomen. "De dam werkt als een filter", zegt Bert. "Ze houdt de modder tegen waar voedings- en meststoffen inzitten. Die blijven dus op het veld, terwijl het water door het hakselhout sijpelt en uiteindelijk in de waterlopen terecht komt. Het water is zuiverder, met minder meststoffen." *

5750 meter dammen

De erosiecoördinatoren van de provincie Vlaams-Brabant staan gemeenten en landbouwers bij in de aanpak van water- en modderoverlast. Ze doen dat met de aanleg en planning van houthakseldammen, buffergrachten en erosiepoelen die voorkomen dat afstromend water en modder van velden voor overlast zorgen. Vooral in het glooiende zuiden van Vlaams-Brabant zijn de velden daar gevoelig voor. Gemeentebesturen die dergelijke kleinschalige

Meer weten hierover?
www.vlaamsbrabant.be/erosie

erosiebestrijdingsmaatregelen nemen, krijgen daarvoor financiële steun van de provincie en de Vlaamse overheid. Tot nu toe leverde dat bijna 6 kilometer aan plantaardige dammen, 53 erosiepoelen en 17 buffergrachten op.

* VRAAG VAN DE LEZER

"Sinds januari is de nieuwe provinciale hemelwaterverordening op privéterreinen van kracht. Wat betekent dit voor mijn bouwplannen?"

Jannes, Wijgmaal

In een notendop: dat je alle hemelwater dat op nieuwe constructies of verhardingen valt op je eigen terrein moet opvangen om nuttig te gebruiken, en wat daarna overblijft in de bodem te laten infiltreren. Je mag het hemelwater dus niet afvoeren naar de riolering of een waterloop. Hoe groot je hemelwaterput en infiltratievoorziening moeten zijn, legde de Vlaamse Regering vorig jaar vast in een nieuwe gewestelijke hemelwaterverordening.

Waarom mag je hemelwater niet gewoon afvoeren via de riolering? Omdat die bij hevige piekregenval niet al het water kan slikken, zodat er wateroverlast dreigt in lagergelegen zones. Door de klimaatverandering mogen we meer van deze intense regenperiodes verwachten. Water ter plaatse laten infiltreren is niet alleen goed om wateroverlast te voorkomen, maar helpt ook om de droogteperiodes makkelijker te overbruggen. Bovendien is regenwater dat in de grond dringt een belangrijke bron voor ons drinkwater.

Voorzie in je bouwplannen dus een hemelwaterput die groot genoeg is, met een afwatering van het overtollige water naar een infiltratievoorziening in je tuin. Richt je tuin zo in dat die tijdelijk extra water kan bufferen bij hevige buien. Stapstenen zijn bijvoorbeeld een mooi alternatief voor een volledig verhard pad. Verlaag je grasveld, of kies voor planten die tegen wisselende waterstanden kunnen. Het wortelstelsel van bomen en struiken zorgt voor een betere infiltratie in de bodem. Bovendien beschermen bomen je tuin tegen hitte.

Stel jouw vraag aan de provincie

Heb jij ook een prangende vraag waarbij de provincie je kan helpen? Contacteer ons dan via: info@vlaamsbrabant.be

Een beetje hulp nodig?

Een aannemer die de Green Deal van de Vlaamse overheid heeft ondertekend weet hoe hij of zij jouw tuin gezond, biodivers én waterbufferend kan maken. Is jouw gemeente aangesloten bij het Tuinrangersproject van de Vlaamse overheid? Dan kan je een Tuinranger inschakelen voor gratis advies op maat van jouw tuin.

www.tuinrangers.be

www.omgeving.vlaanderen.be/nl/green-deal-natuurlijke-tuinen

www.vlaamsbrabant.be/onharden

STREEKPRODUCT IN DE KIJKER

Bubbels uit Vlaams-Brabant

Waarom zou je op je feestje klinken met cava, champagne of prosecco? Een schuimwijn uit onze eigen streek smaakt eens zo goed.

Want steeds meer wijnboeren in Vlaams-Brabant kiezen voor feestelijke bubbels in hun assortiment. De druivensoorten die daarvoor nodig zijn, gedijen prima in onze streek. En niet alleen in het Hagelandse wijngebied, maar in heel Vlaams-Brabant.

Zorgt de klimaatverandering voor een ideaal wijnklimaat? "Zo'n vaart loopt het niet", weet de voorzitter van vzw Streekproducten Vlaams-Brabant. Hij is zelf een wijnpionier. Zijn domein in Vaalbeek telt ongeveer 60.000 wijnstokken. Volgens de methode traditionelle - met een tweede gisting op de fles - maakt hij er al sinds 1994 zijn Chardonnay Meerdael. "De klimaatverandering heeft weinig positieve gevolgen voor de wijnbouw in onze streek. Integendeel, het weer wordt wispelturiger. Het is vaker te warm, te koud, te nat."

Voldoende zonuren

De gemiddelde jaartemperatuur in Vlaams-Brabant volstaat voor lekkere schuimwijn. "Mousserende wijn mag iets zuurder zijn. Dat maakt de teel gemakkelijker hier in Vlaams-Brabant, waar het aantal zonuren lager ligt dan in de

Schuimwijn in De Wijnpers

De nieuwe generatie wijnbouwers staat al klaar. Want in de provinciale school De Wijnpers in Leuven wordt de wijngaard netjes onderhouden door de leerlingen van de 2de en 3de graad tuinbouw. Na de oogst gaan de leerlingen van de 3de graad biotechnologische wetenschappen ermee aan de slag. Ze maken witte wijn, rode wijn, rosé wijn, en ja, ook schuimwijn. Zelfs natuurwijn met spontane vergisting. Volledig op biologische wijze, dus zonder insecticiden of pesticiden. De toekomst van de Vlaams-Brabantse wijnbouw lijkt verzekerd!

Meer weten?
www.dewijnpers.be

zuidelijker gelegen wijnstroken. Een volle ronde wijn is wat moeilijker te maken. Die druiven hebben meer zon nodig."

Resistente druiven

De wijnbouwer ziet de kwaliteit van de schuimwijnen alsmaar verbeteren. "Omdat er steeds meer genetisch gemanipuleerde druivenvariëteiten beschikbaar zijn die goed gedijen in ons klimaat en bovendien resistent zijn tegen schimmels. Zoals Johanniter. Ook de opleidingen, onder meer van vzw Belgische Wijnbouwers, zorgen voor meer professionaliteit bij de wijnbouwers. Die stappen graag over op schuimwijn, want we betalen er liever een centje meer voor. Die goede kwaliteit en de sterke reputatie hebben ertoe geleid dat de Vlaamse mousserende wijn zijn eigen Europese kwaliteitslabel heeft, een BOB of Beschermde Oorsprongsbenaming." *

Welke Vlaams-Brabantse bubbels schenk je op jouw receptie?

Deze sprankelende wijnboeren zijn aangesloten bij Streekproducten Vlaams-Brabant.

Chardonnay Meerdael, Oud-Heverlee
Domaine Holvast, Asse
Domein Chartreuzenberg, Holsbeek

Domein De Kluizen, Affligem
Het Eiken Vat, Tielt-Winge
Petrushoeve, Bekkevoort
Vinobelga, Aarschot
Wijndomein Haksberg, Tielt-Winge
Wijngaard Liemau, Tielt-Winge
Wijngoed Stuyvenberg, Gooik
Wijkelder Soniën, Overijse

Alle info op
www.straffestreek.be

FAVORIET PLEKJE

van lezeres Ine Peers in Kessel-Lo

De Remytoren in Wijgmaal

"Als ik 's ochtends met de fiets naar het werk ga en de Remytoren komt in zicht, ben ik altijd opgelucht dat hij er nog staat. De grote witte letters op de blauwe achtergrond van de koepel vormen een baken voor de hele buurt."

De toren is een fraai stukje erfgoed en een herinnering aan het industriële verleden van het Kanaal Leuven-Dijle. Hij draagt de naam van Edward Remy (1813-1896) die hier in 1855 zijn fabriek inrichtte. De Remyfabriek werd 's werelds grootste producent van stijfsel op basis van rijstzetmeel. De man was niet alleen een geslaagd ondernemer, hij was ook filantroop. Hij liet in Wijgmaal werkmanswoningen bouwen, richtte scholen en een rustoord in, startte een Kas voor Onderlinge Bijstand voor zijn werknemers, en zo meer.

"Het is vooral een heel bijzondere plek om te werken. Onze werkplek is de zesde verdieping van de toren, helemaal bovenaan dus. Op het dak hebben we zelfs een bar waar we kunnen lunchen, werken in de zon, of na het werk nog even blijven hangen. Bij mooi weer zien we de VRT-toren en zelfs het Atomium in de verte."

Trappen door het land van Demer en Dijle

De Rock Werchterroute neemt je mee door het land van Demer en Dijle, langs de Remytoren en via het Kanaal Leuven-Dijle helemaal tot op de Grote Markt van Leuven. De weide van Werchter is verbazend stil buiten het festivalseizoen. Bewonder de kleurrijke graffiti op de North West Walls, hou halt voor een wandeling tussen de boomtoppen langs de Demer en volg de meanders van de Dijle het open landschap in. Een fietstocht vol afwisseling.

STARTPUNT
Sint-Jan Baptistkerk,
Werchterplein 1,
3118 Werchter

AFSTAND
36,7 km

VOLG DE KNOOPPUNTEN
25 - 99 - 26 - 72 - 30 - 35 - 31 - 93 -
12 - 7 - 10 - 11 - 33 - 80 - 4 - 81 - 40
- 41 - 66 - 67 - 71 - 25

Scan de QR-code en
download het kaartje
[www.toerismevlaamsbrabant.be/
rockwerchterroute](http://www.toerismevlaamsbrabant.be/rockwerchterroute)

DE REMYTOREN in Wijkmaal

Ontdek waarom dit het favoriete plekje in Vlaams-Brabant is van lezeres Ine Peers op pagina 31.

JOUW FAVORIET PLEKJE VOLGENDE KEER HIER?

Mail dan je foto met een woordje uitleg erbij naar info@vlaamsbrabant.be

Misschien krijg je er een geschenkbond voor Straffe Streekproducten bovenop!